

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia CXIX. Et dicit eis Iesus: Omnes offendemini in me nocte ista. Nam scriptu[m] est: Percutiam pastorem, & oves dispergentur. Sed postqua[m] surrexero præcedam uos in Galilæa[m]. Petrus aute[m] ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

Sunt tamen hic duo obseruanda. Primum, ne quis seipsum temere alterius iudicem constituat. Prober seipsum homo, inquit Paulus. Nec enim facile fieri potest, ut de alterius fide & conscientia iudicemus, eo quod nemo nouit que sint in homine, quam spiritus hominis, qui in ipso est. Et omnibus 1. Cor. 2. iudicibus turbas non leues obortas esse constat: ex temerarijs illis fidei dominatoribus, qui excommuni- seculis turbas non leues obortas esse constat: ex ecclesiarum pa- nicationibus incautus & precipitantijs instigatis multorum fidem labefactarunt, & ecclesiarum pa- nem euerterunt. Et hodie Anabaptistas hoc maxime seducit, quod aliorum potius vitam & mores, quam suam fidem & proprias conscientias, inspicunt. Alterum est, ne quem sua infirmitas & im- 1. Ioh. 6. perfectio absterreat. Ea enim est Christi mansuetudo, ut neminem ad se uentem reiciat, nec li- 1. Ioh. 4. 2. quum fumigans extinguat, aut calamum quassatum conterat. Consoletur hic nos prime Cene exem- plum, in qua discipulos accubuisse scimus, quos omnes non contemnendis uitijs laborauisse constat, quando & contentiosas de primatu disputaciones instigauerunt, & Christus de futuris periculis ipsos admonenti sese confiderent opponere ausi sunt: ut nunc de Petro abnegatore nihil dicamus. Ad sit modò ardens Christi amor, qui fidei scintillas intermori non patiarur, & qui torpentes ad peniten- tiam indefinenter excitet. Coniungamus huic preces assiduas, nec deerit nobis Christus Iesus, qui sua mortis merito nos pascet, & spiritu suo reget, ut huius uite curriculum feliciter emens, olim in caelis ad ipsius mensam accubemus, & regni ipsius nunquam intermoriaturis delictijs saturemur. Ipsi debetur benedictio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

HOMILIA CXIX.

Et dicit eis Iesus: Omnes offendemini in me nocte ista. Nam scriptum est: Percutiam pastorem, & oues dispergentur. Sed postquam surrexero precedam uos in Galilæa. Petrus autem dixit ei: Etiam omnes offendan- tur, at non ego. Et dicit ei Iesus: Amè dico tibi, hodie in nocte ista, priusquam bis cecinerit gallus, ter abnegabis me. At ille multò amplius dice- bat: Sime oportuerit tibi comori, haudquaquam abnegabo; Idem uerò etiam omnes dicebant.

Multa hucusque Dominus & saluator noster, Iesus Christus, in vltima Cena cum discipulis egit, Argumentum eius prae- sentis loci. quibus et sua potentiam diuinam declarauit, et felicitatis aeternae, cuius ipse nobis auctor est, spem confirmauit. At quia idem non ignorabat, quam ingens periculum immineret, et quam graue scan- dalum passuri essent, modo noua tractatione ordiuit, qua illos instar fidei imperatoris de his omnibus di- ligenter admonet, simulque consolationibus egregijs confirmat: ut istorum consideratione excitati praepa- rentur ad certamen, et quamuis se lapsos videant, hò tamen de Dei gratia desperent. Est hic locus hic multa consideratione dignissimus. Nam quae nostra semper futura sit in terris conditio docet, et quam merito nobis suspecta esse debeat nostrae carnis infirmitas, denique, quibus armis nosmet ipsos ad crucis palestram praeparare debeamus, ne tentationibus superata fides nostra succubat. Quae omnia ut eui- dentijs perspiciantur, primò Christi admonitionem uidebimus, deinde ut illam discipuli exceperint. Admonitio Christi duabus partibus constat. Prima periculum praedicat, altera consolationem adhi- bet. De periculo sic loquitur: Omnes in me offendemini nocte ista. Loquitur autem de crucis scandalo, quod nimirum ipsius captiuitate & vinculis offensi ipsum rurpius deserturi, et quodammodo dese- tionem facturi essent. Et apud Lucam tanti mali auctor è dicitur nominat, Satanam nimirum, ut huius mentione ipsos ad uigilantiam & preces excitet, quando audiunt sibi luctandum esse, non cum carne & sanguine (ut Paulus ait) sed cum spiritalibus copijs principis tenebrarum, qui ut nostri interi- tus sitentissimus est, & nunquam non instar rugientis leonis obambulat querens quem deuoret: Ita singulari astutia insidias suas occultare, & sese in angelum lucis quoque transformare potest. Quare ad Petrum conuersus, quem praeter alios hic peccatum esse sciebat, sub illius nomine reliquos omnes allo- quitur, dicens: Simon Simon, ecce Satan expetiuit uos, ut cribraret sicut triticum. Cribrandi uerbo grauisimas tentaciones intelligit, quibus fidem ipsorum excogitatur sit, si qua ratione illos ad dese- tionem impellere queat. Et quo minus dubitent, scripturae ueteris auctoritate admonitionem suam

Argumentum eius prae- sentis loci.

Christus scanda- lala praedicat.

Ephes. 6.

1. Pet. 5.

2. Corin. ii.

Zach. 13. confirmat. Nam scriptum est, ait: Percutiam pastorem, & oves dispergentur. Simili veritas propheta
 ve ostendat, non mirum aut insolens fore, si Christo comprehenso & capto ab hostibus dispersi
 dispergantur. Quia enim ovium instar sunt, quid aliud facere possunt, si ipsam pastorem percute
 deant, a quo uno omnis ipsorum salus & incolumitas dependet?

**Conditio piorū
 in terris.** Nobis autem hoc loco cōmunis fidelium omnium fors consideranda venit, quam in hoc mundo
 sinunt. Cum ista diceret Christus, epulum paschale egerant discipuli, & promissiones regni celestis
 acceperant, ut Lucas narrat. Interim hæc tam tristitia imminabant, qua non cum dedecore
 rumeriam cum salutis periculo coniuncta erant. Eadem planè est ecclesia & singulorum christia
 num in terris conditio. Videntur interdum in portu esse res ecclesie, quando promissiones regni
 me audiuntur, nec adhuc detectæ sunt hostium insidie & conatus, quibus pios opprimere solent.
 Sed tunc maxime vigilandum est. Non dormiat enim hostis noster diabolus, ut modo dicitur.
 Nec quis scit mundus, qui quod Veritatis lucem odio habet, huius etiam studiosos odio implacato
 persequitur. Maximum tamen periculum nobis ex propria carne imminet, que vel sic a communi
 nem salutis cogitationem negligit, vel confidens pericula omnia contemnit, & si plus satis ad
 sus illa instructam esse sibi ipsi persuadet. Eadem verò, ubi se præter expectationem vniuersi
 rui videt, miserè labefacta cruce & persecutionum ponderi succumbit. Sunt hæc ab ipsa mundi
 origine omnium secularum exemplis probata, que abundè docent, pios tunc maxime periculis
 do omnia sibi tuta pollicentur. Non temerè ergo militia vita hominis confertur, Christiani
 mis, quem præter communes labores, peculiaria quoque fidei pericula vniuersi circumstant. Prædica
 tem in horum consideratione diligenter versari, ne quando officij nostri immemores salutis
 ram faciamus. Vigilemus ergo, ne hostis incautos opprimat. Induamus item arma salutis, que
 prophetæ & Apostoli militem Christianum instruunt: imprimis verò fidei constantiam retinere
 sit, que sola mundum & principem huius potest deuincere. Interim discamus, non statim lan
 nandos esse eos, qui aliquando cruce & tentationibus superati labasunt. Quia enim hoc ipsum
 ctissimis Dei cultoribus accidit, videndum potius, ut infirmorum fidem confirmemus, & lapsos
 gamur, ut ex casu animosiores facti, alios quoque suo exemplo confirmet, &c.

**Pastoris &
 uium parabola.** Deinde non oscitanter considerari debet pastoris & ovium parabola, quam Christus in prædic
 ex propheta adducit. Docet enim quantum momenti ad publicam salutem afferat fidem pastorem
 sine antistitum incolumitas. Eadem quippe est hominum, que ovium, conditio. Si enim ille per
 innatam stoliditatem pastore opus habent, qui gregis societatem cōseruet & lupos arceat, & hoc
 lato mox grex quoque dispergitur, et singula absque ratione palantes lupis præda sunt: Ita cum
 lapsus diuinam illam rationis lucem in nobis extinxerit, & homo animalis non percipiat ea que
 spiritus Dei, nisi pastoris cura & fide colligamur & conseruemur, in mille sectas dispergitur
 lupis & apacibus dilaniandos obijcimus. Exemplo sunt gentes, que cum vero pastore desinuerunt,
 philoſophorū placitis & absurdissimis superstitionibus dissipate fuerunt. Idem deinceps Iudeis
 dis, quando in diuersas sectas diuisi sunt & tunc enim Christum illorū miseria indoluisse scribit
 theus, eò quod ovium instar essent, que pastore desinuerunt. Et quid hodie multi patiuntur, quia
 est quam ve multis cōmemorari oporteat. Probè autem humane salutis consulit Deus, quod
 rem verum et supremū dedit filium suum Iesum Christū, qui ve animam suam dedit pro ovium
 ita easdem ducit, & seruat, & protegit, ne quis illas de manu sua rapiat. Et quamvis illa gregis
 Dominus sic vnicus, idem tamen ve nostræ infirmitati consuleret, illius curā verbi sui minister
 sit, quos scriptura pastores vocat, quia ecclesie animarū pabulum apponunt, dum Dei verbum
 cant, & eam huius predicatione quàm sacramentorum administratione illam sub Christo capere
 conseruant, ne qui hoc relicto à salute excidant. Hi si officio suo fungantur, & cū grege suo manent,
 saluus & incolumis manet ecclesia status. Sin verò perfidi sint, aut im piorū insidias in
 dio tollantur, mox totius gregis dispersio sequitur. Hinc illa apud Ezechielem de pastorem per
 & negligentia querela, & quod nemo sit, qui gregem dispersum colligat. Quin hæc etiam causa
 cipua est, ob quam hostis noster diabolus ecclesiarum ministris præcipue insidias struit, & vel
 lius frugis homines ecclesijs obrudat, vel fidos & industrios pastores exagitat omni persequen
 genere, ut illis sublati aut expulsi ecclesias disipet. Est hoc pijs diligenter considerandum, ut
 11

mò qui
 dos mi
 saluen
 onibus
 riores
 quasi
 latis ip
 hic dic
 Sec
 tur. S
 aliqu
 in Ga
 ab ip
 ad illo
 impr
 oblo
 cum e
 rio die
 tent.
 nis ip
 cleſia
 ipsius
 quam
 anis
 sed lib
 lata;
 gpt
 intro
 religio
 cit.
 tem p
 vi ap
 in ſec
 canu
 lo ter
 ric
 Elix
 qui
 ſtitu
 cleſia
 iacta
 qui
 inſta
 ex ij
 cerce
 & pi
 nab
 cur?

mo quidem in ministrorum electione cauti sint, ne ignavos fucos sibi ipsis a seiscane: deinde verò ve fidos ministros fideliter cunctur, & si quid illis à persecutoribus periculi imminet, non minus suã quoque salutem periclitari putent. Notus est apud prophanos scriptores apologus Demosthenis de lupis, qui omnibus pacem offerebat ea conditione, ut canes ipsis dederent, quos illi inimicitiarum præcipuos auctores esse aiebant. At hodie simili astutia de fidei ecclesiarum pastoribus tyranni conqueruntur, & quasi illis cum reliquis pijs pax firma sit & solida, illos solos sibi dari aut eici perunt, illis verò sublatis ipsi in ecclesias totas immanni rabie grassantur. Discant ergo pijs ad se cum primis pertinere quod hic dicitur, & proinde pastores suos amant, tuantur & in pretio habeant.

Sed ad alteram admonitionis Christi partem transeamus, qua discipulos efficacissimè consolatur. Supplenda tamen est ex Luca, ubi Petro dicit: Ego rogavi pro te, ne deficiat fides tua, & tu aliquando conversus confirma fratres tuos. Quibus hic additur: Postquam surrexero, præcedam vos in Galileam. Habent ista multiplicem consolationem. Primò enim sue intercessionis meminit, ne se ab ipso negligi putent. Deinde fore pollicetur, ut conuersi restituantur. Tertiò se quoque è mortuis ad illos reuersurum dicit, & sensus est: Multa quidem aduersus vos Satan conatur, & te Simon imprimis petet, iamq; vicisse videbitur. Attamen nihil proficiet. Ego enim meis ad patrem precibus obfuso, & idem tibi lapsò vires novas suggera, quibus & tu resurgas, & reliquos fratres tum verbis tum exemplo tuo confirmes. Et licet ipse in cruce medius inter latrones moriatur, resurgat tamen tertio die, & non obstabit hoc vestri gregis dispersio, quò minus vos denuò colligam. Neq; minus dubitent, locum designat, Galileam nimirum, quò ipsis instar ducis præire velit.

Admonemur hoc loco, ecclesiarum dispersionibus neminem debere offendi, ut omnem restitutionem ipsarum spem abiciat. Nouit enim qui sui sint Dominus, ubicunque locorum agant, idemque dispersionibus non ecclesie membra hinc inde dispersa colligere, & ubi minime speres, illi sedem reperire potest, ubi sub debere quæquam ipsius protectione agat, quam diu ipsi visum fuerit. Factum hoc esse constat omnibus seculis. Postquam enim Abrahamum ex Chaldaea euocauit, ut ipsum patrem credentium constitueret, aliquot annis ecclesiam, que in ipsius & posterorum familijs locum habebat, inter Chananæos incertis quidem sedibus oberrauit, sed tamen Dei protectione mirabiliter conseruata fuit. Deinde in Ægyptum translata, Pharaonum tyrannide quidem dissipata est, attamen collegiè illam Deus per Moysen, & Ægypto eductam in deserto totis annis quadraginta defendit, ac tandem in sedes patribus promissas reduxit. Postea cum in Babylonem abductis, per omnia Orientis regna dispergerentur ecclesie reliquie, euolutis annis septuaginta Cyrum excitauit, qui ipsis in patriam redeundi potestatem fecit, & insuper duces dedit fidos, quorum consilio & fortitudine adiuti restituerentur. Secuta est Caucem post reditum alia ecclesie dispersio horribilis sub Antiocho, & tandem externis hostibus qui in aperta grassabantur, falsi doctores accesserunt, quorum traditionibus inter ipsos Iudeos ecclesia in seclat scissa fuit, que Christi & Apostolorum tempore quàm maxime regnarunt. Quò si verò arcum Dei consilium paulò penitus inspicere, & quantum homini fas est scrutari libeat, ea fuit illa tempore filiorum Dei condicio, ut per Iudaismum & gentilismum corrupto toto humano genere, vix in pauculis aliquot vere cognitionis vestigia apparerent, quales erant Zacharias, Simeon, Elizabeth, Anna, Maria virgo, & post hos Apostoli cum horum similibus. Venit tamen Christus, qui Dei filius (ut Ioannes ait) in vnum collegit, & vnam ex Iudeis simul ac gentibus ecclesiam constituit. Mox tamen horrendis persecutionum fluctibus & impijs hereticorum machinationibus ecclesie vnitas iterum sedè conuulsa, & in hunc vsque diem inter omnis generis aduersa grauissimè iactata fuit. Simul verò omnibus seculis Deus saluatores excitauit (sicuti per Abdiam promiserat) qui rebus afflictis opem ferrent. Sunt hac hodie diligenter consideranda, quando pericula vndique instant, & multa ecclesijs ruinam minitari videntur.

Ne verò nosmetipsos inani spe lætemur, consolationis argumenta non ex humanis præsidijs, sed ex ijs peti debent, que in præsentis Apostolis Christus proponit. Ipsius nimirum resurrectione & intercessionem. Quia enim mortem vicie Christus, peccatum quoque (qui mortem aculeus erat) sustulit, & proinde diabolus mundi huius principem exarmauit, qui per peccatum & mortem in nos dominabatur. Quid ergo contra nos ille poterit amplius, vnt infelix mundus sub illius signis tumultuetur? Venit princeps huius mundi (inquit Christus) & in me non habet quicquam.

Christus discipulos consolatur.

Ecclesiarum dispersionibus neminem debere offendi.

Ioan. 11.

Vnde consolatio petenda in periculis.

1. Corin. 15.

Ioan. 14.

Matth. 16.

1. Corinth. 5.
Hebr. 2. & 4.
Matth. 3. 17.

Rom. 8

Ut discipuli ad
monitione Chri
sti exeperint.

Carnis cōfiden
tia qualis.

1. Corinth. 12.

stus nihil iuris habet, certè nec in eos habebit, qui illius membra sunt. Quin idem ne infernam po
dem portas aduersus ecclesiam suam quicquam posse restatur. Neque nos propter peccata debent
debemus. Nam qui nobis à Deo iustitia & satisfactio est factus, idem etiam fidelis est. Propter
in omnibus quæ apud Deum sunt agenda, & pro nobis sua mortis merito assidue intercedit: & pro
dilectus ille filius est, minime irrita erit ipsius apud patrem intercessio. Ideo Paulus quædam
luis nostræ certitudinem infallibilem & aduersus omnes insultus inexpugnabilem esse docet, me
alia inquit: Christus est, qui mortuus est, imò qui & suscitatus est, qui etiam est ad dextras
qui & intercedit pro nobis. Quis nos separabit à dilectione Dei? &c. Horum ergo fiducia firmamur
mundi conatus & machinationes constanti animo excipiamus, nec unquam nisi à Christo capti
iamur ausili, in quo quicumq; coalescunt, ipsum saluatorem & protectorem fidem experientur.

Restat ut videamus, quomodo Christi admonitionem Apostoli acceperint. Vbi de Petro postu
mum agit, quem etiam Christus præ alijs compellat. Respondet ille Christo: Petrus quædam
do multipliciter peccat. Primò sui ipsius fiducia elatus nimis magnificè de se ipso sentit, & ita sua
suam prodit ignorantiam, quod nec proprias vires, vel potius infirmitatem, perperam. Denique
eres suos insolenter contemnit, nec absque illorum ignominia dicit: Etiam si omnes offendant, e
non ego. Præterea Christum quodammodo mendacij arguit, & cui hæc dicitur de regni caelis re
tio loquenti crederet, de se loquenti credere detestat. Deniq; mori vult cum Christo priusquam
hoc vocaretur, & antequam quid mori se, expertus esset. Sunt hæc graua admodum, & que no
nam aliquam mereantur. Non immerito igitur factum, ut grauius & turpius laboraret, qui
confidentior erat. At licet Christum Petro minit antem audiret reliqui, quod hæc ipsa nocte qua
zer esset abnegaturus, eamem idem cum illo loquuntur, quasi inter sese aduersus Christum certamen
certamen suscepissent.

Elucet in horum exemplo, quale sit carnis ingenitū, & quorsum nos abripiat cæcus confidentia
Etus, si semel illi indulserimus. Vbi enim se fide præditam esse caro sentit, mox varijs perisur
ebria nihil nõ sibi ipsi tribuit. Et quia ambitio ex primis parentibus in nos deriuata à patris, cū
maiores quotidie vires colligit, vix aliud tam difficile est, quam inter spiritus sancti dona modicum
feruare, ne illis effugeretur. Vbi verò in periculis declarandum est fidei robur atq; constantia, non
cōsternamur, quo minus illa nostræ spei & persuasioni antea cōceptæ respondet. Quæ causa est, qu
suo. Deus varijs modis humiliat, ne sibi ipsi interitus authores sint, quod de semetipsis Paulus
tur, &c. Discamus igitur hoc loco, vitā nostrā instar militiae esse, nec in quā desore pericula, aut
ut in palastra exerceamur. Hæc autem non abiiciendus est armus, sed Dei gratia & promissione
confisi intrepidè pugnemus. Attamē nostrā simul infirmitatis memores, victoriā ad vno Deo
re cogitemus, qui suam opem ex fide vera ipsum inuocantibus nunquam negabit, sed spiritus su
firmabit, ut omnibus malis superiores fiant in Christo Iesu: Cui debetur benedictio, honor, gloria
potestas in æternum. Amen.

H O M I L I A C X X .

Et ueniunt in locū, cuius nomen est Gethsemane, & dicit discipulis
suis: Sedete hic usq; dum orauero. Et assumit Petrus & Iacobus & Ioan
nem secum, cœpitq; expauescere & angui. Et dicit eis: Tristis ualde est
anima mea usq; ad mortem, manete hic & uigilate. Progressusq; parit,
procidit in terram, & orauit, ut si possibile esset, abiret à se hora illa. Et
dixit: Abba pater, omnia possibilia sunt tibi, transfer à me istud pocu
lum: uerum nõ quod ego uolo, sed quod tu. Tunc uenit, & inuenit eos
dormientes, dicitq; Petro: Simon dormis: non potuisti unam horam ui
gilare: Vigilate, & orate, ne introeatis in tentationem: spiritus quidem
promptus est, caro autē infirma. Et cum rursum abisset, orauit, & eun
dem dixit sermone. Et reuersus inuenit eos rursum dormientes: erant
enim oculi eorum grauati, neq; sciebant quid ei responderent.